

APUNTS SOBRE LA FLORA DEL PARC NATURAL DE S'ALBUFERA DE MALLORCA

GUILLEM ALOMAR*

ALOMAR, G. (1995): "Apunts sobre la flora del Parc Natural de S'Albufera de Mallorca". *S'Albufera de Mallorca*. (Monografies de la Soc. Hist. Nat. Balears, 4). Pp. 79-88. ISBN: 84-273-6506-3. Ed. Moll, Palma de Mallorca.

Es presenten 120 tàxons nous per a la flora de S'Albufera de Mallorca, incrementant-se, doncs, el Catàleg de LLORENS (1980) en un 30% (fins a 552 tàxons). Aquesta gran riquesa específica suposa més d'1/3 de la Flora de Mallorca. *Matricaria recutita* L. i els híbrids *Orchis palustris* Jacq. x *O. coriophora* L. i *Ophrys* x *pseudofusca* Albert i Cam. (*Ophrys fusca* Link. x *O. incubacea* Bianca) són novetats per a la Flora Balear. S'exclou *Cistus incanus* L. de la Flora de Mallorca.

Per altra banda, es relacionen una sèrie de tàxons, considerats en regressió.

Paraules Clau: Flora Balear. Albufera. Mallorca.

One hundred twenty new records are listed for the flora of S'Albufera de Mallorca. The catalogue by LLORENS (1980) is enlarged by 30% (552 taxa). This great species richness represents over one third of the flora of Majorca. *Matricaria recutita* L. and the hybrids *Orchis palustris* Jacq x *O. coriophora* L. and *Ophrys* x *pseudofusca* Albert & Cam. (*O. fusca* Link x *Ophrys incubacea* Bianca) are new for the Balearics. *Cistus incanus* L. is excluded from the Majorcan Flora.

Other taxa are listed as undergoing regression.

Keywords: Balearic flora. Albufera. Mallorca.

INTRODUCCIÓ

S'Albufera de Mallorca va ésser un dels darrers ecosistemes de l'illa alterats per l'home. La seva modificació s'inicià el s. XVIII amb la transformació de ses Marjals. Al XIX, la totalitat de l'àrea fou dessecada i cultivada, però per motius tècnics i eco-

nòmics, aquesta pràctica s'ha anat abandonant, i moltes espècies s'han recuperat. En el s. XX un nou perill s'afegeix a l'agrícola: l'urbanístic, que encara avui continua fent malbé la restinga arenosa i zones humides marginals fora del Parc.

Les obres de drenatge i canalització, a partir de 1856, modificaren els corrents d'ai-

* Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa. Carrer de Can Verí, 1, 3r. DP 07001 - CIUTAT DE MALLORCA.

gua i afectaren la flora i vegetació de S'Albufera. Això va provocar l'extinció o regressió d'espècies que vivien a zones d'aigües lentes (*Trapa natans*, *Nymphaea alba*, *Ceratophyllum submersum*, *Iris pseudacorus*), s'afavoriren les espècies que viuen a zones d'aigües corrents (*Potamogeton* sps., *Myriophyllum* sps.) i fins i tot aparegueren espècies al·lòctones (*Cotula coronopifolia*, *Arundo donax*, *Zantedeschia aethiopica*).

Alguns botànics que estudiaren la flora de Mallorca inclogueren les seves observacions sobre S'Albufera dintre les seves obres generals florístiques (BARCELÓ 1879-1881; KNOCHÉ 1921; BONAFÉ 1977-1980) o fitosociològiques (BOLÓS i MOLINER 1958).

L'*Estudio Ecológico de la Albufera de Mallorca*, realitzat pel Departament de Geografia de la Universitat de les Illes Balears per encàrrec d'ICONA, és la primera monografia sobre aquesta zona humida. Després han vingut altres treballs sobre ecologia (MARTÍNEZ-TABERNER 1983), taxonomia (MARTÍNEZ-TABERNER 1986) o divulgació (BARCELÓ *et al.* 1985; PICORNELL *et al.* 1986, MAYOL, *et al.* 1987).

CONTRIBUCIÓ AL CATÀLEG FLORÍSTIC DE S'ALBUFERA DE MALLORCA

El catàleg que presentam és una ampliació del realitzat per LLORENS (1980), en el marc de l'*Estudio Ecológico...* esmentat, abans de la declaració de S'Albufera de Mallorca com el primer Parc Natural de les Illes Balears.

Amb un asterisc (*) s'assenyalen els tàxons citats a la bibliografia i no recollits a l'esmentat Catàleg.

Els números entre parèntesis indiquen els tàxons introduïts.

Per a cada tàxon s'assenyala el nom popular, si es coneix; l'abundància relativa al Parc Natural; la seva distribució a la zona i, si n'hi ha, la bibliografia que fa referència a la seva presència a S'Albufera.

Durant aquests anys hem anat recollint material d'herbari i observacions de la flora de S'Albufera. La recerca s'ha duit a terme arreu de tota la zona humida entenent-se com a ecosistema i no administrativament.

S'inclogueren, doncs, la barra costanera i la zona posterior de Ses Marjals.

La toponímia emprada és la recollida per MARCH (1985).

La nomenclatura emprada segueix BAUMAN i KÜNKELE (1988), CASTROVIEJO *et al.* (1986; 1993) i TUTIN *et al.* (1964-80).

PTERIDÒFITS

Equisetàcies

* 1- *Equisetum ramossissimum* Desf. **Coa de cavall.**

Rara. Pont des Anglesos, Son Bosc, Ses Marjals, Ses Salinetes.

Knoche (1921); Rosselló (1989).

Asplenàcies

2- *Asplenium onopteris* L. **Falzia negra.**

Raríssima. Un petit redol a l'antiga fàbrica de paper.

Selaginelàcies

3- *Selaginella denticulata* (L.) Link.

Rara. Son Sant Martí.

ESPERMATOFITS

Apiàcies

* 4- *Berula erecta* (Hudson) Coville.

Barceló (1879-81), Knoche (1921), Garcías (1953)

5- *Bupleurum lancifolium* Hornem. **Garrovereta.**

Rara. Conreus de Ses Puntes.

6- *Daucus carota* L. **Fonollassa.**

Abundant. Es troba per quasi tots els camins i camps de S'Albufera.

7- *Magdalis pastinacea* (Lamk.) Paol.

Raríssima. Estany dels Ponts.

* 8- *Oenanthe globulosa* L.

Rara. Lliser de les Pardes, Gran Canal, Canal d'en Maroto, Canal d'en Florit.

Barceló (1879-81), Marés i Vigineix (1880), Knoche (1921) i Bonafé (1977-80).

9- *Petroselinum crispum* (Miller) A.W. Hill. **Juevert.**

Rara. Observada subespontània a les Veles de Son Claret.

10- *Scandix pecten-veneris* L. **Filabarba.**

Rara. Ses Puntes, S'Amarador.

Apocinàcies

- (11)- *Nerium oleander* L. **Baladre**.
Un sol exemplar a Sa Roca.

Asteràcies

- 12- *Achillea ageratum* L. **Alè de bou**.
Rara. Son Sant Martí.
- 13- *Anthemis arvensis* L. **Camamil·la borda**.
Rara. Camí de Ses Punes. Ses Punes.
- 14- *Artemisia caerulea* L. **Donzell marí**.
Rara. Camí de Ses Punes, Canal d'en Maroto, Canal d'en Florit.
- 15- *Aster squamatus* Hier.
Rara. Pont de Son Carbonell, Síquia des Moix, Son Claret.
- *16- *Arctium minus* Bernh.
Knoche (1921).
- 17- *Calendula arvensis* L. **Llevamà**.
Rara. Ses Punes, S'Amarador.
- 18- *Carlina lanata* L. **Card de cabeceta**.
Rara. Es Colombar, Sa Maquineta, camí des Senyals.
- 19- *Matricaria recutita* L. **Camamil·la vera**.
Raríssima. Son Carbonell.
Alomar et al. (1992).
- 20- *Chrysanthemum coronarium* L. **Margalides**.
Rara. Sa Roca.
- 21- *Cirsium vulgare* (Savi) Ten. **Llobacarda**.
Comú. Sa Roca, Prat Tancat, Camí des Mig.
- (22)- *Conyza canadensis* (L.) Cronq.
Rara. Font de Sant Joan.
- 23- *Filago pyramidata* L.
Rara. Pont de can Blau, Es Comú.
- 24- *Gnaphalium luteo-album* L.
Raríssima. Sa Roca.
- * 25- *Hedypnois cretica* (L.) Dum-Courset.
Rara. Ses Punes, Son Sant Martí.
Knoche (1921).
- * 26- *Hyoseris radiata* L. **Queixal de vella**.
Rara. Ses Punes.
Bolós i Molinier (1958).
- * 27- *Solidago virgaurea* L. **Vara d'or**.
Knoche (1921).
- * 28- *Urospermum picrioides* (L.) Scop. ex Schmidt. **Margall**.
Knoche (1921).

Boraginàcies

- 29- *Anchusa officinalis* L. **Llengua de bou**.
Raríssima. Ses Punes.
- 30- *Echium arenarium* Guss. **Bolenga**.
Rara. Ses Punes, barra costanera.

- 31- *Echium italicum* L. **Bolenga**.

Comú. Ses Punes, Camí des Senyals, Sa Roca.

- 32- *Heliotropium europaeum* L. **Gira-sol**.

Comú. Sa Roca, Fita de S'Albufera.

- 33- *Neatostema apulum* (L.) I.M. Johnston.

Raríssima. Ses Punes.

Brassicàcies

- 34- *Cardaria draba* (L.) Desv. **Capellans**.
Rara. Sa Roca, Canal des Sol.
- 35- *Coronopus squamatus* (Forsk.) Ascher
Cervellina.
Rara. Sa Roca, Ses Punes.
- 36- *Eruca vesicaria* (L.) Cav. **Ruca**.
Comú. Ses Punes, Sa Roca.
- * 37- *Matthiola sinuata* (L.) R.Br. **Violeter**.
Abundant. Barra costanera.
Bolós i Molinier (1958), Martínez Taberner (1983 b).
- 38- *Raphanus raphanistrum* L. **Ravenissa blanca**.
Raríssima. Ses Punes.
- 39- *Sinapis arvensis* L. **Ravenissa groga**.
Raríssima. Ses Punes.

Campanulàcies

- 40- *Legousia hybrida* (L.) Delarbre.
Comú. Ses Punes, S'Amarador, barra costanera.

Cariofil·làcies

- 41- *Agrostemma githago* L. **Negrelló**.
Raríssima. Ses Punes.
- 42- *Silene cerastoides* L.
Comú. Es Murterar, barra costanera.
- 43- *Silene vulgaris* (Moench.) Garcke **Colís**.
Abundant. Ses Punes, Sa Roca, Corral d'en Florit.
- 44- *Silene gallica* L.
Rara. Ses Punes, Son Carbonell.
- 45- *Silene niceensis* All.
Raríssima. Barra costanera.
- 46- *Silene nocturna* L.
Raríssima. Ses Punes.
- 47- *Spergularia marina* (L.) Besser.
Raríssima. S'Amarador.
- 48- *Stellaria media* (L.) Vill. **Saginerà**.
Comú. Ses Punes, S'Amarador.

Ceratofil·làcies

- * 49- *Ceratophyllum submersum* L. **Coa de mart**.

Raríssima. Font de Sant Joan.

Martínez Taberner (1986), Alomar i Rosselló (1986).

Cistàcies

* 50- *Cistus monspeliensis* L. **Estepa Ilimonenca.**

Rara. Sa Roca, barra costanera.

Knoche (1921).

- * 51- *Cistus incanus* L. **Esteperol.**

Bonafè (1977-80) la cita a la barra costanera. Els exemplars, observats *in situ*, es corresponen a estepes blanques, *C. albidus* (Llorens, c.p.). A les Balears *C. incanus* tan sols es fa a Menorca, sobre sòl silíic.

* 52- *Fumana thymifolia* (L.) Spach ex Webb.

Abundant. Barra costanera.

Martínez Taberner (1983 a).

Cuscutàcies

53- *Cuscuta epithymums* (L.) L. **Cabells.**

Raríssima. Sa Roca.

Escrofulariàcies

(54)- *Cymbalaria muralis* P. Gaertner **Barba de caputxi.**

Raríssima. Pont Gran.

55- *Kickxia spuria* (L.) Dumort.

Raríssima. Sa Roca.

56- *Misopates orontium* (L.) Rafn.

Rara. Sa Roca, S'Amarador.

57- *Veronica arvensis* L.

Rara. Sa Roca, S'Amarador.

Euforbiàcies

58- *Euphorbia chamaesyce* L. **Lletrera.**

Comú. Sa Roca, S'Amarador.

59- *Euphorbia segetalis* L. **Lletrera.**

Raríssima. Son Carbonell.

60- *Mercurialis annua* L. **Malcoratge.**

Raríssima. S'Amarador.

Fabàcies

61- *Astragalus boeticus* L. **Cafè bord.**

Raríssima. S'Amarador. Salinetes

62- *Astragalus hamosus* L.

Rara. Turó de ses Eres, S'Amarador.

(63)- *Gleditsia triacanthos* L.

Rara. Prat Tancat, Camí de Sa Roca.

64- *Lathyrus annuus* L.

Raríssima. Pont de Can Blau.

65- *Lathyrus cicera* L. **Guixons.**

Raríssima. S'Amarador.

* 66- *Lotus corniculatus* L.

Abundant. Camins i malecons.

Knoche (1921).

* 67- *Lotus creticus* L.

Comú. Barra costanera.

Bolós i Molinier (1958).

* 68- *Lotus edulis* L. **Trèbol de bè.**

Knoche (1921).

* 69- *Lotus tenuis* Waldst. et Kit. ex Wild.

Knoche (1921).

* 70- *Medicago lupulina* L.

Knoche (1921).

71- *Melilotus elegans* Salzm. ex Ser.

Raríssim. Ses Punes.

72- *Ononis natrrix* L. **Ugons.**

Rara. Barra costanera.

73- *Ononis reclinata* L.

Comú. Sa Roca, Camí des Mig.

74- *Trifolium campestre* Schreber. **Trèvol.**

Comú. Sa Roca, Camí des Mig.

*75- *Trifolium fragiferum* L.

Knoche (1921).

76- *Trifolium pratense* L. **Ferratge bord.**

Raríssim. Camí de Sant Martí.

77- *Trifolium repens* L. **Trèvol blanc.**

Raríssim. S'Amarador.

78- *Trifolium resupinatum* L.

Raríssim. Son Claret.

79- *Vicia peregrina* L. **Veça.**

Raríssima. Ses Punes. Salinetes.

80- *Vicia sativa* L. **Veça**

Rara. Ses Punes, Son Carbonell.

*81- *Vicia tenuissima* (Bieb.) Schinz. et Thell. **Veçó.**

Knoche (1921).

Fagàcies

82- *Quercus ilex* L. **Alzina.**

Raríssima. Sa Siurana.

Gentianàcies

*83- *Centaurium erythraea* Rafn. subsp. *grandiflorum* (Biv.) Melderis.

Llorens (1976).

Geraniàcies

*84- *Erodium chium* (L.) Willd. subsp. *littoreum* (Leman) Ball.

Llorens (1976).

85- *Geranium dissectum* L. **Gerani.**

Comú. Sa Roca, Camí de Ses Punes,
S'Amarador.

Lamiàcies

86- *Ajuga iva* (L.) Schreber **Esquiva pe-
luda.**

Abundant. Pont de Santa Margalida, Ses
Punes, Camí de ses Punes.

87- *Ballota nigra* L. **Malrubí bord.**

Comú. Sa Roca, Canal d'en Florit.

88- *Marrubium vulgare* L. **Malrubí.**

Abundant. Sa Roca, Carrera des Torrent,
S'Amarador.

89- *Mentha aquatica* L. **Herba sana borda.**
Raríssima. Síquia des Polls.

90- *Mentha pulegium* L. **Poliol.**

Rara. Sa Roca.

91- *Micromeria microphylla* (D'Urv.) Benth
Tem bord.

Abundant. Turons, antic canal de reg, Sa
Roca. Les cites de *M. filiformis* (Aiton)
Benth. de Lleopard (1980) corresponen
aquest tàxon.

Linàcies

92- *Linum bienne* Miller **Lli bord.**

Rara. Es Comú.

93- *Linum trigynum* L. **Lli groc.**

Raríssima. Turó de ses Eres.

94- *Linum maritimum* L. **Lli de prat.**

Raríssima. Barra costanera.

Observacions: La població que es coneixia al
Pont dets Anglesos ha desaparegut a
causa de l'abocament de runes.

Alomar i Rosselló (1986).

95- *Linum narbonense* L. **Lli.**

Raríssim. Ses Punes.

Litràcies

96- *Lythrum junceum* Banks et Solander.
Blavet.

Abundant. Caseta de ses Punes, Camí de
Sant Martí, Canal des Sol, Canal d'en
Maroto, Canal des Polls, Canal de
s'Ullastrar, Es Rotlos, Liser de ses
Pardes.

97- *Lythrum hyssopifolia* L.

Abundant. Sa Roca, Canal de s'Ullastrar,
Canal des Sol, Es Rotlos.

Malvàcies

* 98- *Althaea officinalis* L. **Malví.**

Barceló (1879-81), Knoche (1921).

Mirtàcies

(99)- *Eucalyptus camaldulensis* Dehnh.

Eucaliptus.

Rara. Caseta d'en Gener, Es Jardí.

* 100- *Myrtus communis* L. **Murta.**

Abundant. Barra costanera.

Bolós i Molinier (1958), Martínez Taberner
(1983).

Ninfàcies

* 101- *Nimphaea alba* L. **Nenúfar.**

Barceló (1879-81), Martínez Taberner (1986)
la considera esvaïda.

Observacions: Reintroduïts 20 exemplars el
juny de 1990 pel SECONA; amb les
fortes inundacions d'octubre del mateix
any, aquesta petita repoblació va desapa-
rèixer totalment.

Orobancàcies

102- *Orobancha ramosa* L. **Magraneta.**

Rara. Sa Roca, Corral des Bous, barra
costanera.

103- *Orobancha crenata* Forskal. **Magraneta.**

Rara. Sa Roca, Ses Punes.

Oxalicàcies

104- *Oxalis corniculata* L. **Lúgula.**

Rara. Sa Roca, Camí des Polls.

Onagràcies

105- *Epilobium parviflorum* Schreber. **Sussorí
bord.**

Raríssima. Son Claret.

106- *Epilobium tetragonum* L. **Sussorí bord.**

Comú. Camí des Polls, Sa Roca, Canal des
Sol, Síquia des Polls.

Papaveràcies

107- *Hypocoum inberbe* Sm. **Bellarida.**

Rara. Sa Roca, Conreus de Ses Punes.

Plantaginàcies

108- *Plantago coronopus* L. **Herba de cinc
nirvis.**

Rara. Canal d'en Florit, Fita de S'Albufera.

109- *Plantago lanceolata* L. **Herba d'arenes.**
Rara. Ses Punes, Sa Roca.

*110- *Plantago major* L. **Plantatge.**

Abundant. Sa Roca, Lliser de ses Pardes, Canal d'en Pujol, Canal Vell, Canal d'en Maroto.

Knoche (1921).

Plumbaginàcies

111- *Limonium virgatum* (willd.) Fourr. **Saladina**

Rara. Es Morterar.

112- *Limonium alcudianum* Erben **Saladina**
Corv. Barra costanera

Observacions: les cites de *Limonium gougetianum* (Llorens 1980) corresponen a aquest tàxon.

Poligonàcies

*113- *Poligonum lapathifolium* L.

Barceló (1879-81).

114- *Poligonum persicaria* L. **Presseguera**
borda.

Rara. Siquia des Polls, Son Claret, Son Carbonell.

115- *Rumex crispus* L. **Paradella.**

Raríssima. Siquia des Moix.

116- *Rumex obtusifolius* L. **Paradella.**

Raríssima. Siquia des Moix.

117- *Rumex patientia* L. **Paradella.**

Rara. Pont de Can Blau.

Portulacàcies

118- *Portulaca oleracea* L. **Verdolaga.**

Rara. Sa Roca.

Primulàcies

119- *Coris monspeliensis* L. **Pinzell.**

Rara. Barra costanera.

Quenopodiàcies

120- *Atriplex prostrata* Boucher ex DC. **Herba molla.**

Rara. Pont de Son Carbonell, Font de Sant Joan.

Ranunculàcies

121- *Adonis annua* L. **Ull de perdiu.**

Rara. Sa Roca, Ses Punes.

122- *Consolida ajacis* (L.) Schur. **Colometes.**

Rara. Sa Roca.

123- *Ranunculus paludosus* Poiret.

Rara. Sa Roca, Ses Punes.

Resedàcies

124- *Reseda alba* L. **Capironats.**

Comú. Camí de ses Punes, Ses Punes.

Rosàcies

125- *Rosa sempervirens* L. **Gavarrera.**

Raríssima. Pont de Sa Roca.

*126- *Rubus caesius* L. **Batzer.**

Knoche (1921).

127- *Sanguisorba minor* Scop. **Pimpinel·la.**

Comú. Sa Roca, Ses Punes, Camí de Sant Martí.

Rubiàcies

128- *Rubia Tinctorum* L. **Herba de tintorers**

Rara. Gran Canal.

Salicàcies

(129)- *Salix babylonica* L. **Desmai.**

Un exemplar a Sa Roca.

Santalàcies

129- *Thesium humile* Vahl.

Raríssim. Pont dets Anglesos.

Trapàcies

*130- *Trapa natans* L. **Castanya d'aigua.**

Barceló (1879-81), Martínez Taberner (1986)
la considera esvaïda.

Urticàcies

131- *Urtica urens* L. **Ortiga.**

Raríssima. S'Amarador.

Valerianàcies

132- *Centranthus calcitrapae* (L.) Dufres
Pedrosa.

Rara. Sa Roca, Ses Punes.

133- *Valerianella eriocarpa* Desv.

Raríssima. Canal de s'Ullastrar.

Verbenàcies

134- *Lippia nodiflora* (L.) Mickx.

Rara. Pont de Son Carbonell.

Zigofil·làcies

135- *Tribulus terrestris* L. **Cadells.**

Comú. Sa Roca, Fita de S'Albufera, Ses Punes.

Al·liàcies

- 136- *Allium ampeloprasum* L. **All de serp.**
Rara. Ses Punes.
137- *Allium chamaemoly* L.
Raríssima. Ses Punes.
138- *Allium paniculatum* L. **All.**
Raríssima. Son Carbonell.

Amarillidàcies

- 139- *Narcissus serotinus* L. **Narcís.**
Raríssima. S'Amarador.

Aràcies

- (140)- *Zantedeschia aethiopica* (L.) Spreng.
Cala.
Raríssima. Gran Canal, Son Claret.

Iridàcies

- *141- *Iris pseudacorus* L. **Coltell groc.**
Raríssima. Gran Canal, Pont de Son Carbonell.
Barceló (1879-81).
142- *Romulea assumptionis* Font i Quer i Garcías.
Rara. S'Amarador, Barra costanera.

Liliàcies

- 143- *Asparagus albus* L. **Esparreguera d'ombra.**
Rara. Camí des Senyals.
144- *Ornithogalum arabicum* L. **Vicaris.**
Rara. Ses Punes.
145- *Ornithogalum narbonense* L. **Pipiu blanc.**
Rara. Ses Punes.

Orquidàcies

- 146- *Aceras anthropophorum* (L.) Aiton
Home penjat.
Raríssima. Barra costanera.
*147- *Neotinea maculata* (Desf.) Stearn.
Raríssima. Barra costanera.
Hoffmann (1983).
*148- *Ophrys apifera* Huds. **Abellera.**
Comú. Sa Roca, Corral des Bous, Ses Punes, Ses Salines, barra costanera.
Llorens (1976), Hoffmann (1983) .
*149- *Ophrys dyris* Maire.
Raríssima. Barra costanera.
Hoffmann (1983).
*150- *Ophrys lutea* (Gouan) Cav. **Mosques grogues.**

Rara. Barra costanera.
Hoffmann (1983).

- *151- *Ophrys scolopax* Cav.
Raríssima. Barra costanera. Fotografiada per Basler a 1975 a prop de les Salinetes (Hoffman 1987 c.p.)
Watkinson (1976).
*152- *Serapias lingua* L.
Abundant. Turons, Ses Punes, barra costanera.
Hoffmann (1983).
*153- *Spiranthes spiralis* (L.) Chav. **Orquídia de tardor.**
Rara. Pont dets Anglesos, barra costanera.
Hoffmann (1983).
*154- *Orchis palustris* Jacq. X *O. coriophora* L.
Raríssima. Ses Salines.
Alomar (1989-90).
*155- *Ophrys* X *subfusca* Albert i Cam. (*Ophrys fusca* Link X *O. lutea* Cav.).
Raríssima. Barra costanera.
Alomar (1989-90).

Palmàcies

- * 156- *Chamaerops humilis* L. **Garballó.**
Rara. Es Comú.
Alomar i Rosselló (1985).

Poàcies

- 157- *Catapodium rigidum* (L.) C.E. Hubbard
Rara. Sa Roca.
(158)- *Cortaderia selloana* (Schult.) Asch. et Gr. **Cortadèria.**
Tres exemplars a Sa Roca i dispersa a diferents malecons. El personal del Parc n'efectua un sever control i procura la seva eliminació. (Mayol c.p.).
159- *Gastridium ventricosum* (Gouan) Schinz et Thell.
Rara. Sa Roca.
160- *Oryzopsis coarulescens* (Desf.) Hackel
Rara. Son Claret.
161- *Phalaris coarulescens* Desf.
Rara. Son Carbonell.
162- *Phalaris paradoxa* L.
Rara. Pont de Can Blau.
163- *Poa bulbosa* L.
Rara. Pont de Son Carbonell.
164- *Poa trivialis* L.
Rara. Camí des Mig, Pont de Son Carbonell, Es Murterar.

*165- *Polypogon viridis* (Gouan) Breistr. Knoche (1921).

166- *Vulpia ciliata* Dur.
Rara. Turó de ses Eres.

Zanicheliàcies

* 167- *Zannichellia pedunculata* Reichnb. Comú. Son Claret.
Martínez Taberner (1986).

ASPECTES DE CONSERVACIÓ

A S'Albufera viuen tota una sèrie de tàxons característics de zones humides i, per tant, rars i localitzats a Mallorca. Aquestes poblacions s'han vist alterades per la forta pressió antròpica que més amunt hem comentat. Hi ha tota una sèrie de tàxons amb poblacions molt minses i que, si no es prenen mesures correctores, s'extingiran a l'illa, com ha passat amb *Nimphaea alba*, *Trapa natans* i *Poligonum lapathifolium*. A continuació enumerarem els tàxons que tenen un valor de conservació més rellevant a S'Albufera de Mallorca.

–*Juniperus oxycedrus* L. ssp. *macrocarpa* (Sibth et Sm.) Ball. **Ginebró de fruit gros.**

La seva població s'ha vist fortament afectada per la destrucció del seu biòtop per urbanitzacions, incendis forestals, extraccions d'arena i destrucció de la primera duna de la barra costanera. (ALOMAR i ROSSELLÓ 1986). Tota la població fora del Parc està amenaçada, i seria convenient reforçar les mesures de conservació en Es Comú de Muro en benefici d'aquesta planta i altres espècies psamòfiles.

–*Ceratophyllum submersum* L. **Coa de mart.**

Es coneix una única població d'aquest tàxon a un lliser devora la font de Sant Joan (MARTÍNEZ TABERNER 1986; ALOMAR i ROSSELLÓ 1986). Convé la protecció d'aquest lliser, el control de l'extracció d'aigües i l'abocament de runes i altres contaminants.

–*Myriophyllum verticillatum* L.

Abans abundant (BONAFÉ 1977-80), darrerament les seves poblacions s'han

reduït molt fins al punt de no haver-se observat els darrers anys (MARTÍNEZ TABERNER 1986). L'obertura d'aigües lentes a la part interior de S'Albufera afavoriria aquest tàxon i d'altres amb les mateixes mancances; igual que faria possible la reintroducció dels tàxons extingits abans esmentats.

–*Linum maritimum* L. **Lli de prat.**

És en regressió a tota Mallorca, per mor de la destrucció del seu peculiar biòtop a les restingues (ALOMAR i ROSSELLÓ 1986). La conservació de les petites fondalades entre dunes és prioritària per poder assegurar la supervivència d'aquest tàxon a l'illa.

–*Ranunculus aquatilis* L.

L'única població coneguda a S'Albufera viu a basses temporals que periòdicament són llaurades a S'Illot. Aquesta activitat humana s'hauria d'avaluar i, si fos convenient, suprimir.

–*Baldellia ranunculoides* (L.) Parl.

Se'n coneix una única població als voltants de la Font de Sant Joan. Cal avaluar les poblacions d'aquest tàxon i veure els efectes que hi tenen les periòdiques cremes de canyet i sesquera.

–*Chamaerops humilis* L. **Garballó.**

A la barra costanera hi ha una petita població que lentament es va recuperant de l'incendi forestal de 1978 (ALOMAR i ROSSELLÓ 1985).

–*Eleocharis palustris* (L.) Roem et Schultes **Jonquet.**

Es coneix una reduïda població als voltants de la Font de Sant Joan. Caldria avaluar les poblacions d'aquest tàxon i veure els efectes del foc sobre ella.

–*Iris pseudacorus* L. **Coltell gros.**

Es coneix una reduïda població d'aquest tàxon al Pont de Son Carbonell i ha desaparegut del Gran Canal per les obres de drenatge que s'hi realitzaren. Convendria reforçar les seves poblacions.

–*Ophrys scolopax* Cav.

És necessària una urgent recerca i

protecció de les darreres poblacions d'aquest tàxon observada als voltants de Ses Salines de s'Illot.

–*Orchis palustris* Jacq. **Orquídia de prat.**

Sembla en expansió dintre del Parc Natural, però s'hauria de fer un seguiment de les poblacions i dels efectes del pasturatge i els incendis de canyet i sesquera sobre aquesta orquídia (ALOMAR i ROSSELLÓ 1985).¹

–*Erianthus ravennae* (L.) Beauv. **Sesquera.**²

Al darrers anys no s'han pogut observar exemplars d'aquest tàxon. Es necessària la localització, seguiment i avaluació dels efectes del foc sobre la seva població.

–*Imperata cylindrica* (L.) Raeuschel.

Se'n coneix una única població, a la barra costanera, molt a prop de la zona incendiada el 1978. El mal ús de l'àrea recreativa podria afectar la seva població.

BIBLIOGRAFIA:

- ALOMAR, G. i ROSSELLÓ, J.A. (1985): *Catálogo de las especies vegetales endémicas y amenazadas de las Islas Baleares 1. Especies protegidas*, MOPU, 130 pp. Ciutat de Mallorca. Inèdit.
- ALOMAR, G. i ROSSELLÓ J.A. (1986): *Catálogo de las especies vegetales endémicas y amenazadas de las Islas Baleares. 2. Especies amenazadas a proteger* MOPU. 94 pp. Ciutat de Mallorca. Inèdit.
- ALOMAR, G. (1989-90): "Aportació a la flora orquidòfila de les illes Balears". *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*. 33:269-273
- ALOMAR, G., GONZÁLEZ, J.M. i MASCARÓ, C., (1992): "Notes florístiques de les Illes Balears (IV)". *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*. 35:67-71.
- BARCELÓ i COMBIS, F. (1879-81): *Flora de les Illes Balears*. P.J. Gelabert. Palma de Mallorca. 645 pp.
- BARCELÓ B., MUNTANER, A., PICORNELL, C., MARTÍNEZ, A., MAYOL, J., RAYÓ, M., MARCH, M. A., GRAU, T., RIERA, F., JURADO, J., SIMARRO, J., SUREDA, J. i CASTELLÓ, M. (1985): "Albufera d'Alcúdia". *Lluc*, 720:4-40.
- BAUMANN, H. i KÜNKELE, S. (1988): *Die Orchideen Europas*. Stuttgart. 191 pp.
- BOLÓS O. i MOLINIER, R. (1958): "Recherches phytosociologiques dans l'île de Majorque". *Collect. Bot.* vol. V:699-865. Barcelona.
- BONAFÉ, F. (1977-80): *Flora de Mallorca*. 4 toms. Editorial Moll, Palma de Mallorca.
- CASTROVIEJO, J., SAINZ, M., LÓPEZ GONZÁLEZ, G., MONSERRAT, P., MUÑOZ GARMENDÍA, F., PAVIA, J., i VILLAR, L. (1986-93): *Flora Iberica*. Vol. 1, 4. Edit. CSIC i Real Jardín Botánico. Madrid.
- GARCÍAS, LL. (1953): "Nueva contribución al estudio de la flora balear". *Coll. Bot.* vol. III:359-366.
- HOFFMANN, V. (1983): "Orchideenkartierung Mallorca". *Mitt. Bl. Arbeitskr. Heim. Orch.* Baden-Württ. 15 (1):109-151.
- KNOCH, H. (1921-23): *Flora balearica. Etude phytogeographique sur les îles Baléares*. Vol. I-IV. Montpellier.
- LLORENS, LI. (1976): "Importància de S'Albufera d'Alcúdia des del punt de vista botànic". In *Per què volem salvar S'Albufera?*, GOB (Ed). Gràfiques Miramar. Palma de Mallorca. 24 pp.
- LLORENS, LI. (1980): "Catálogo florístico de la Albufera de Muro, Sa Pobla y Alcúdia (Mallorca)". In: *Estudio ecológico de la Albufera de Mallorca*. BARCELÓ, B. i MAYOL, J. (coord.). Departament de Geografia. Universitat de Ciutat de Mallorca. 178-191.
- MARCH, M. A. (1985): "Mapa toponímic i de vegetació de S'Albufera". *Lluc* 720:22-23.

¹ Actualment, el Dr T. Wells porta a terme el seguiment d'aquesta i altres espècies d'orquídies, que confirma l'expansió d'aquests tàxons als terrenys pasturats (Nota dels editors)

² No confondre amb *Cladium mariscus*, que reb el mateix nom popular (Nota dels editors)

- MARTÍNEZ TABERNER A. (1983): "La franja dunar de la badia d'Alcúdia (Mallorca). I. Estat actual de la màquia de *Juniperus oxycedrus* L. ssp. *macrocarpa* (Sibth. et Sm.) Ball." *Boll. Soc. Hist. Nat. Bal.* 27:7-22.
- MARTÍNEZ TABERNER, A. (1983): "La franja dunar de la badia d'Alcúdia (Mallorca). II. Evolución de una perturbación pírica, primeros resultados". *Boll. Soc. Hist. Nat. Bal.* 27:23-32.
- MARTÍNEZ TABERNER, A. (1985): "La vegetació de S'Albufera". *Lluc*, 720:17-19.
- MARTÍNEZ TABERNER, A. (1986): "Notes florístiques: Faneròfits aquàtics de S'Albufera de Mallorca". *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears* 30:155-164.
- MAYOL, J., LLABRÉS, S., i AGUILÓ, J. (1917): *S'Albufera. Guia de passeig*. Govern Balear. Conselleria d'Agricultura i Pesca. 83 pp.
- PICORNELL, C., RIUS, P. i SUREDA, J. (1986): *S'Albufera de Mallorca*. Itineraris de les Balears. "La Caixa" a les escoles. Gràfiques Terrasa, 14 pp. Llibre del mestre, 19 pp.
- ROSSELLÓ, J. A. (1989): *La PTERIDOFLORA de las Islas Baleares*. Tesi doctoral. Universitat de les Illes Balears. 215 pp. Inèdit.
- TUTIN, T. G., HEYWOOD, V. H., BURGESS, N. A., VALENTINE, D. H., WALTERS, S. M. i WEBB, D. A. (1964-80): *Flora Europea*. Cambridge University Press. Cambridge.
- WATKINSON, E. (1976): *A Guide to Birdwatching in Mallorca*. J. Sanders. Stockholm. 56 pp.